

UDVARHELYI HIRADÓ

SZÉPIRODALMI, TÁRSADALMI, KÖZGAZDASÁGI HETILAP.

Előfizetési árak:

Egész évre 8 kor. fél évre 4 kor. negyed évre 2 korona.
Egy szám ára 16 fil. — Községek-, körjegyzők- és tanítóknak
egész évre 6 korona.

Felelős szerkesztő és laptulajdonos:

Becsek Aladár.

Hirdetések a legolcsóbban számíttatnak. Nyilttér sora
50 fillér. — Megjelen hetenként egyszer, vasárnap.
A hirdetés és nyilttér díja előre fizetendő.
Szerkesztőség és kiadóhivatal: Becsek D. Fia könyvnyomda

Szánalom, könyörület, jótékonyosság.

— Irta **Bartha Miklós.** —

Testi ügyességben csak fokozati különbségek vannak az állat és az ember között. A kemény csont, a jó szem, az erős izom és a rugalmas tüdő nem kiváltságai az embernek. Gyorsabb lábunk, mint a nyul lába és finomabb orrunk, mint a vizsla orra, nekünk nincs.

Azonban nagy a különbség az elme működésében. De ez is csak fokozati. Mert az állat is fontol, megkülönböztet, itél, emlékezik. De a távolság ezen a téren áthidalhatatlan. Egy másfél éves gyermeknek már több esze van, mint a legfejlettebb és legjobban betanított állatnak.

Erkölcsei vonásokat is észlelünk az állatoknál. Öröm, ragaszkodás, félelem, harag, erőszakosság, ravaszság, engedelmesség, makacsság nem ismeretlen jelenségek az állatok életében. Sőt az erkölcsi rend őseleme és alapja sem hiányzik náluk, mert ők is tudnak szeretni.

Merőben ismeretlen érzelmi kör azonban az állatvilágra nézve a szánalom, könyörület és jótékonyosság. Ezeket a nagy és nemes lelki tulajdonságokat már csak az embernél találjuk föl. De nem minden embernél és nem is minden népnél. A pogány kultúra elemei között nincs szerepe ennek az érzelmi körnek. A kis gyermek kedélyvilágából is hiányzik. Mert a kis gyermek önző és kegyetlen. Mindent birni akar s mindent szeret elrombolni. Keze inkább rááll az ütésre, mint az ölelésre.

Bátran következtethető ebből, hogy a szánalom, könyörület, jótékonyosság nem együtt születik az emberrel. Ezt az érzelmi kört a művelődés hódította meg az emberi nem számára. Lelkünknek fejlődési képességéről tesz tanúságot ez a haladás. Mutatja, hogy az ember fokozatos emelkedése a magasabb szférák felé nem volt és nincs befejezve. Tökéletese-

dünk. Minél jobban távozunk a Darwin majmától, annál közelebb jutunk az Istenhez.

Romba dől kulturákról mohos ékiratok adnak hirt nekünk. A Középtenger partjain keletkezett és elenyészett művelődést már nemcsak romokból ismerjük, hanem gazdag és termékenyítő irodalomból is. Fel van tárva előttünk a klasszikus kornak vallásos, társadalmi, állami gazdasági és családi élete. Ebből a csodálatos gépezetből ismerjük a felhasznált anyagot és a mozgató erőket egyaránt. De a vitézségnek, hazafiságnak, bölcseségnek, a fénynek, gazdagságnak és dicsőségnek az a melegágya, mely a történelem számára lángelméjű írókat, hadvezéreket, szónokokat, törvényhozókat, építészeket, szobrászokat csiráztatott: nem volt képes a szánalom, könyörület és jótékonyosság érdekében egyetlen ismert intézményt létrehozni. Még Plato sem tudta az államot rabszolgaság nélkül elképzelni, pedig ő volt az óvilág legábrándosabb bölcselője.

Ki tudná megmérni a nemes haladásnak dimenzióit, mire odáig fejlődött az emberi szív, hogy az árváknak sorsát felkarolja s számukra menhelyekről gondoskodik? A művelődés mértékölmutatói között ez volt a legszebb oszlop. Mert nagy emberek nagy dolgokat vittek már véghez; csodálatra méltó elmék csodálatos találmányokkal gazdagították az emberi nemet. De minden mesterségek között a legfinomabb és legtisztább mesterséget azok találták föl, kik arra tanítottak, hogy miként lehet fölszárítani a leperdülő könnyet.

Nincs történelmi adat a kezem között, de állhatatosan hiszem, hogy azt a legtisztább és legfinomabb mesterséget nők oltották az emberiség szívébe. Mert a szeretetnek kötelességeit s a kötelességeknek a konzekvenciáit ők ismerik legjobban. Sőt merem állítani, hogy csak ők ismerik. Legyőzhetetlen erejük a férfi fölött éppen ebben áll.

Az ó-kor nővilága nem volt képes jótékonyági intézeteket létrehozni, mert lenyűgözött állapotában nem fejthette ki és nem érvényesíthette természetes

tehetségeit. Akarata kevés volt, közléte semmi. Annak a világnak durvasága, gögje, hetykesége és vadsága, melyet magas kulturájuk sem tudott szelídíteni, a nőt alig nézte tenyésztőanyagként egyébként. De mihelyt a keresztény eszme elárasztotta az emberiséget a szeretet fluidumával: azonnal megtalálta a nő a maga illetékes helyét, sorsát és hivatását az emberi együttlét nagy közösségében. Olyan eszmekörben, amelynek szeretet az alapja, nem maradhatott a nő alárendeltségi viszonyban, mert az ő lényére hárult magának az alapnak a gondozása. Ebben az új világban a nő egész fajsulya érvényesült.

Az emberiség kulturájának ennél szerencsésebb fordulata nincs.

A romantikus kor eszményeket vett szárnyaira. A szenvedélyek új alakot öltöttek s a női kedély türelme, érzékenysége, meghatottsága és szelidsége gyöngéd hajtásokat növelt az emberi művelődés törzsén. Ezzel lett beiktatva a civilizált emberiség törvénykönyvébe a szánalom, könyörület és jótékonyosság.

Szenvedés azóta is van; de van enyhület is. Kiirtani a balsorsot nem sikerült, de fékezhető a végzet csapása a jótékonyosság által.

Ezt a szent féket a nőgyelet immár egy negyed század óta tartja, el nem lankadó kezében. Legyen áldás ezen a kézen! Sokáig érezze még a nőgyelet, hogy kapni a jótéteményt: vigasztalás; de adni a jótéteményt: boldogság.

Reformok a közigazgatásban.

— Tisztviselők értekezlete. —

A bürokratikus formálítások, a tultengő irásbeliség, a rubrikák, kimutatások, jelentések mérhetetlen tömege ma már nemcsak a pénzellenőrzésből, de egész közigazgatási rendszerünkben szinte kiölt minden szellemet.

Ezt látta meg Széll belügyminiszter, ennek az orvoslását, a rubrikák, írásbeli teendők apasztását

Mihelyes János útazása 1791—92-ben Nagyszebentől—Bécsig.

— Az eredeti naplójeljegyzésből közli: ifj. Biás István. —

Abrudbányai Mihelyes János 1792-ben gróf Teleki Sámuel kancelláriushoz került titkárnak. Nagyszebentől Bécsig éppen három hétig útazott, míg odaérkezett. Eredeti naplójegyzeteiből, az erre vonatkozó részt, közöljük egész terjedelmében, mint leírója reánk hagyta. Emlékekben gazdag férfiú pályafutásának egyik pillanata ez, melyet kéziratában megörökítve s az emlékezet sugarán át száz és egy-néhány éves dolgokat elevenítünk föl. Átadjuk ennek tartalmát „a maga módja szerint” korának jellemző sajtáságaival és kifejezéseivel.

*

„Deczembernek 22-ik napján reggel 1791. Erdélyből Nagyszeben királyi szabad városából, az ugynevezett *dilizsánszal* (diligenciával)* Bétsbe felindulván, ötödfél napra, karátson másodnapjára azaz: 26a X-bris (deczember) ebédkor megérkeztem híres *Tömös-Vár* szabad királyi várossába; éjjel-nappal jövőn a szörnyű nagy sárba, Szeben, Szerdahely, Szász-Sebes, Szászváros szász székeken keresztül, Szebentől a Máki, Szerdahelyi, Szász-Sebesi, Siboti (!), Szászvárosi, Dévai, Lesneki, Dobrai királyi posta helységeken bé a *Tömös-vári Bánátba*, *Karassó* és

* Diligence, királyi posta nagy szekér, mely minden holnapba egyszer megérkezik Szebenbe; vagyon benne 6 ülés, a hetedik elől az igazgató vagy conductor ülése; minden személy tartozik nyárba egy postáért 30 X. tétel pedig 45 X. fizetni és vihet az ember magával 60 fontnyi terhet. A szekér nagy bakjára rakattatnak a bagázsiaik; éjjel nappal megyen, postalovakon. — Mihelyes megjegyzései.

Temes vármegyéken keresztül a *Csoszedi*, *Cossovai*, *Fatseti*, *Boschuri*, *Lugosi*, *Kissedoi* és *Rékási* királyi posta helyeken egész *Temesvárig*. Itten a *Budai dilizsánsznak* meg nem érkezése miatt a *Trompetter* nevű fogadóba három egész nap kellett mullatnom, mely idő alatt *Tömösvárt* experiálván, irhatom: hogy *Tömösvár* a *Bánátusban* egy olyan ellenség ellen való ujj erősség, melyhez hasonló egész Magyar Országban nintsen; nevezetes benne a vármegye háza, melynél szebb épület, az egész várba nintsen; a hostátja is igen szép; mellette foly el a *Temes* vize. Lakják svábok, németek, rázok, kereskedők, magyarok kevesen, azok tudnillik (!): kik a vármegye mellett szolgálnak. A férfiak benne alkalmasok, de az asszony népe igen sovány, halovány sárga, és egészségtelen formájú. A *Tömös-Vári Bánátus* áll három, u. m.: *Torontál*, *Temes* és *Karassó* vármegyéből. A lakossi nagyobb részint rázok, oláhok, svábok, kevesen magyarok. Igen áldott és szép térségü helység a *Bánátus*. Kár, hogy a magyarok számosságban nem lakják. *Lugoshoz* hat posta földnyire a *Dunához* közel fekszik az a híres *Méhádia*, az hol 1789-ben Augustusnak 4-dikén, Generalmajor *Báró Vétsey*, azon mintegy 6—7 ezer emberből álló török ellenséget, mely ekkor is az 1788-dikéi vak szerentsével álmadozván, a miéinket vakmerőképpen megtámadta vala, igen tsufosan visszaverte. *Méhádiához* nem messze fekszik *Orsova* is, mely a *békeség kötése* szerént, a *Czerna* vizéig terjedő kerülettel együtt részünkre jutott.

Tömösvárról 30-dik X-bris (decembris) kiindulván egy *Zichini* nevű insineur kapitányal, a ki egész Bétsig utazó társam lévén, ez alatt igen sok barátságával éltem, harmadnapra megérkeztem *Kis Betskerék*, *Czadát*, *Komlós*, *Mokrin* posta helységeken

keresztül *Török-Kanisához*; az holott is a *Tisza* vizén által evezvén *Torontál* vármegyéből azaz: a *Tömösvári Bánátból* által léptem *Magyar-Országra*, *Csongrád Vármegyébe*, és a *Horgasi* postán által menvén, ujj esztendő 1-8 napján *Szeged* szabad királyi várossába érkeztem. *Szeged* egy igen nagy, de sáros város, és nevezetes arról: hogy a felső részénél szakad bé a *Marus* vize a *Tiszába*. Innet ebéd után kiindulván 1-a Januárij 1792. a homokos és igen szeles pusztákon, a *Kis-Kunságon* *Satmacz*, *Kis-telek*, *Péteri*, *Félegyháza*, *Paka*, *Kecskemét*, *Földéák*, *Oerkény*, *Inares*, *Otsa*, *Soroksár* posta helységeken keresztül, 4-dik Januárij megérkeztem *Pest* vármegyébe, *Pest* szabad királyi várossába; az holott is keresztül menvén értem a *Duna* partjához, és még az nap a *repülő hidon* által eveztem *Budára*. *Pest* és *Buda* anya várossai Magyar Országának, köztek foly el a *Duna*. *Budán* 4. napokig mullatván, voltam az alatt *Buda* várába a *Palatinus* (nádor) residentziájába. Lakosi svábok, sidók, magyarok, *Pestnek* hasonlóképpen. A *Fekete Élőfánt* nevű fogadóba lévén, a szomszéd szobába volt egy török szálvá, a ki *Hertzeg Kaunitz*nak Bétsbe török lovakot vitt volt a török császár parancsolatjából ajándékba, ez megértvén, hogy magyar van a szomszédjába szálvá, által jött hozzám, szép modestiával köszönt, veregette a vállamat, és ditsérte bennem a magyarokat; mig ottan mulattam, minden nap kétszer háromszor meglátogatott, nem pipázott, de a bort felette igen szerette, egy nap hat kupát is megivutt: egykor meglátván az asztalán a kupa bort, tréfából olábul, mert tudott egy keveset, azt mondtam nékie: hogy mer bort innya? hiszen a töröknek *Alkoránjába* van az, hogy bort nem szabad innya, vigyázzon, mert megírom a *Sultánjának*;

tüzte ki célul. Ennek az eredménye az a leirat, amelyet a múlt hó folyamán a vármegyék alispánjaihoz intézett, amelyben egyrészt az állami törvényhatósági és községi közegeknek a különböző közigazgatási szakágak belterjes fejlődése folytán munkával való tulterheltsége, másrészt a közigazgatási ügymenetnek sem a közszolgálati érdeket, sem a nagyközönség és a haladó korszellem fokozódó igényeit megfelelően ki nem elégítő volta oly általánosan érzett és jól ismert bajai közigazgatásunknak, hogy ezek lehető orvoslásáról gondoskodni kell addig is, míg a közigazgatási szervezeti általános reformok keresztülvitele e téren is gyökeres javítást eredményezhet.

A közigazgatási eljárás területén célba vett és a közel jövőben megvalósítani szándékolt egyszerűsítések életbeléptetése közvetlenül érinti a köztisztviselők hivatali, sőt még egyéni érdekeit is; a mennyiben az eljárási könnyítések eredményeképp a tisztviselők hivatásszerű, céltudatos munkálkodására több idő marad; azonfelül a hivatali irodákban remélhetőleg bekövetkező jelentékeny munka-kevesedés a tisztviselői létszámnak — némelyik szolgálati ágban — fokozatosan leszállítását lehetővé tenné s az e czímen elérhető költségmegtakarítás a megmaradó tisztviselői állások javadalmazásának megjavítására lenne fordítható.

Ami a kitűzött cél megvalósítását közelebbről illeti, a közigazgatási eljárás (az állami hivatalokbeli, vármegyei, városi, járási és községi ügyvitel, a vagyon és pénzkezelés) egész területén mindazokat az egyszerűsítéseket és javításokat fogantatandóknak tartja, amelyekből a gyorsabb ügymenet, a hatóságok, különösen a *főszolgabírói és községjegyzői hivatalok* msi tulterheltségének csökkentése várható és amelyek a közérdeknek, a mellözhetlenül szükséges közigazgatási rendnek, a felügyeleti és ellenőrzési jog és köteleesség pontos gyakorolhatásának sérelme nélkül, sőt némileg épen ennek hatályosabb fogantatására céljából részben törvényhozási, részben egyszerűen rendeleti uton keresztülvihetők.

A gyökeresebb egyszerűsítések és javítások azonban fennálló törvényeink rendelkezéseinek módosításával, megváltoztatásával járván: megvalósításukhoz a törvényhozás intézkedése szükséges akként, hogy az e tárgyban alkotandó törvényben vagy törvényekben az egyszerűsítésekre vonatkozólag érdemleges rendelkezések történjenek, azonfelül a miniszteriumnak több rendbeli megfelelő felhatalmazás adassék.

A közigazgatási eljárás egyszerűsítésére írá-

valóra vévén a dolgot, tsak nem térden állva kért, hogy azt ne tselekedjem, mert ha a török császár megtudja, mihelyt megérkezik, legottan megsinoroztatja. Ezt hívták *Jussuf Basának*, a ki azon a *dilizsánszon* indult Erdély felé, mellyen én Budára érkeztem.

Budáról 8-dik Januárij a Bétsi dilizsánszal kiindulván, 11-dik Januárij estve hét órákkor *Bétsbe* megérkeztem, éjjel nappal menvén *Esztergom, Komárom, Győr és Moson* vármegyéken, *Vörös-Vár, Dorogh, Ujfalu, Neszmély, Komárom, Áts, Göny, Győr, Etevény, Moson, Ragendorf, Kittze, Altenburg, Rögelsbrun, Fischamend, Schwechet* (!) királyi postákon keresztül.

Hogy Magyar Országból Ausztriába beléptem a *Gránitz-nál Wolffsthal* nevű falunál, megállítottak, a vámosok portékáinkat megvizitérozták, a dohányos zatskómban egy font felvágott *Debrei* dohány lévén, felét elvették azért, hogy egy fontnyit Ausztriába bevinni nem szabad; a ki pedig eltitkolja dohányját, és megkerestettvén megkapják, minden font után 32 Rh(énens) forintig megbüntetik. Bétsbe megérkezvén a *Fő Harmintzadnál* portékáinkat megvizitérozták hasonlóképpen bépetsételt levelet Bétsbe nem szabad vinni, mert nagy a büntetése.

A *Harmintzadról* estve portékáimat egy fogadóba vitetvén, másnap reggel az *Erdélyi Udvari Cancelláriához* vezettem egy némettel magamot; éppen consilium napja lévén, szerentsémre a Cancellarián találkoztam Udvari Consiliarius *Mlgs Zeyk Dániel* Urral, a kiis inassával szállására vezetettvén ebédjére marasztott, és általadtam azon 174 Rforintokat, mellyeket általom *Báró Nalátsi Józsefné Gróf Thoroczka Borbára* Asszony ó Nagysága küldött volt a Consiliarius Urnak. Másnap Udvari Secretarius Méltóságos *Fábján Dániel* Ur méltóztatott ebédjire invitálni; délután pedig udvaroltam Méltóságos, Nemes Bihar-Vármegyének *Fő-Ispánja*, Erdély Országának pedig Udvari *Fő-Cancellarius*, Római Szent Birodalombéli Gróf *Széki Teleki Sámuel*

nyuló bárhonnán jövő egészséges és gyakorlatias eszme érvényesülhetésére midőn utat nyit, megjegyzi, hogy az országszerte tartandó tárgyalásoktól csak az esetben vár megfelelő eredményt, ha a tárgyalások s az ezek eredményeképp hozzá bemutatandó javaslatok nem általánosságban mozognak, hanem közismeretű bajokat és hiányosságokat bizonyítgatnak, nem a felsorolt irányelvek ismétlésére szoritkoznak, hanem részletkérdésekre mutatnak rá s a megoldásra, javításra vonatkozó érdemleges, konkrét javaslatokat tartalmaznak.

E körrendelet alapján dr. *Damokos* alispán a közigazgatási tisztviselőket f. hó 6-ára értekezletre hívta össze. Az értekezlet a vármegyeház nagytermében tartatott *Hollaki* főispán elnöklete mellett, általános nagy érdeklődés mellett. Részletenként vették tárgyalás alá a mai irodai rendszert, s egyes pontoknál igen érdekes, beható vitatkozást provokáltak. Az eredményt egy felküldendő javaslatba foglalják össze melyet annak idején ismertetünk. Az értekezlet másfél napig tartott.

A kereskedelmi alkalmazottak.

Azok a kereskedelmi alkalmazottak, akik a gyárat, a raktárt, a nagy boltot közel viszik a kis üzlethez, ezek a kereskedelmi utazók ma a kereskedelmi forgalom közvetítésében a legkiválóbb, legfontosabb szerepet töltik be. Ezek szerzik meg a gyárakat, a nagykereskedők stb. részére azt a yevőkört, amely az üzletnek tulajdonképpeni alapját képezi. A főnök, a raktár és az irodai személyzet inkább csak a bevásárlásokat, a raktár rendben tartását és a rendelések eszközölését intézi. A rendelések legnagyobb részét azonban éppen az utazók szerzik meg. Személyes bevásárlók ma már csak vajmi ritkán láthatók a központokon, mert a kereskedők nagyon jól tudják, hogy kevesebb költséggel, nagyobb kényelemmel és több biztossággal fedezhetik szükségleteiket, ha otthon, az utazók mintáinak ajánlatainak alapján teszik meg rendeléseiket. Mert hiszen ha kereskedőink minden gyárost, nagykereskedőt személyesen akarnának felkeresni, akkor idejüknek legnagyobb részét üzletüktől távol kellene eltölteniök, a költségekről nem is szólva.

A kereskedelem munkásai eme csoportjának nagy hivatása még csak majd akkor kezdődik igazán, ha arról lesz szó, hogy a magyar ipar termékeit oly nagy vagy még jóval nagyobb buzgósággal terjeszték a hazában és az önálló vámterület határain ki-

Principalis Uram ó Excellentiájának, a kiis azon conditiok alatt, mellyeket Mlgs Secr. Fábján Dániel Ur által énnékem megiratott volt, maga mellé befogadni méltóztatott, azon kegyes ígérését ragasztván szóval is melléje: hogy promotiomban bizonyoson felsegélteni kíván.

Erdélyből Bétsbe érkeztem 3 hetek alatt, mely út Szebentől Bétsig térszen 108 mértföldet, tsupán a dilizsánszért fizettem Rf. 41. x 37 $\frac{1}{2}$, s még annyit intertentiomra elköltöttem.

Januáriusnak 14-dik napján a fogadóból elköltöttem a Mlgs Gróf Princzipális Uram ó Excelltiája szállására, mely vagyon Bétsnek a *Landstrassen* nevű Hostátjában, a *Rauchfang-kéhrer* utzában 261. numerus alatt, az ugynevezett *Mezmer* házaiban, ezen szállása ó Excellentiájának, fekszik a *Duna* innenső ága partján, melynek szép kertjében épült *állás*, vagy *Gloriétról*, gyönyörűségeen látja az ember a Dunán lemenő *hajókat* és a *Bráterben* (!) legelő szarvas és más vadakat.

Ausziának fővárossába Bétsben vagyok immár! oh Bétsbe! és megáldott az Ur Isten egy nemesen gondolkodó, és bölts Ministeri Principalissal, egy, vallására nézve reformatus cavallérral, a kin kívül, még a miolta az Erdélyi Udvari Cancellaria fennáll, soha több reformatus cancellarius nem volt. Ezen mostani állapotomban tökéletes megnyugvásomat találok annyival is inkább, hogy midőn mások sok ezere drága árron vásárolják meg magoknak Bétsi Experentiájokat, én akkor egy nagy urnak kegyes szárnyai alatt itten majd ingyen, mindent kimerithetek magamnak. Melybéli experentiámat magam gyönyörködtetésére és hasznára nézve naponként, míg itten Bétsben sátorozok, ezen mindennapi jegyző könyvemben feljegyezni igyekezem . . ."

Ilyen változatos hosszú utazáson ment keresztül Mihelyes János az Úrnak 1791. és —92-ik esztendőjében: télviz idején. Nem csoda, ha eleink ilyen útazásra indultak, előbb *testamentumot* iránk a

vül is, amely buzgóságot ma kényszerhelyzetükben, a létfontartás parancsoló szüksége folyományaképp, legnagyobbbrészt külföldi gyártmányok terjesztésére pazarolják.

Ezt a dicséretet tehát nem vonhatjuk meg a jóra való kereskedelmi utazóktól, de igaztalan volnék, ha azt mondanám, hogy azok a panaszkok, amelyek egyes lelketlen, tisztességet, becsületet alig ismerő üzerek hitványságai ellen elhangzanak, nem felelnek meg a valóságnak. Való igaz, hogy kereskedelmünknek ezek a kalózzai, kik parazita szívóssággal csüggenek a tisztességes kereskedői társadalom testén, irtózatatos pusztítást végeznek éppen a legnagyobb védelemre szoruló kis existenciák hiszékeny és tapasztalatlan társadalmában. Tudjuk mi nagyon jól, hogy van vigécz, de ki fogja egyesek hitványsága miatt — még ha sokan volnának is — egy egész osztály tisztességét kétségbe vonni? Ott tartok azonban, amire a legnagyobb súlyt helyezem. A bajnak az okát kutatom. A gennyes fekélyt okozó fertőző szennyet.

Kit szolgál a szédelgő utazó? Főnökét. Kinek a szellemében jár el az ilyen utazó? Természetesen főnöke szellemében, mert jóra való főnök szigoruan ellenőrzi utazóját és az első alkalomnál kiteszi a szűrét olyan utazónak, amelyik nem azzal a tisztességgel jár el, mint a hogy azt megbízó főnöke, a megbízó cég tisztessége, jóhírveve megköveteli. A kereskedők nagyon is jól tudják, hogy egész légió olyan cég létezik, amely kizárólag csak a gaz ügyletekre alapítja egész forgalmát. Azt is tudjuk, hogy az ily cégnek az utazói haramia mesékbe illő fufanggal hálózzák be a jóhizemű vevőt. Azt is tudják, hogy ezek ellen az utazók ellen nem használt semmiféle társadalmi eljárás, amelylyel az illetőket lehetlenné akarták tenni. De — és ezt méltóztatásuk jól megjegyezni — ezek ellen a főnökök ellen és az ilyen utazók ellen a tervezett módosítás sem fog valami előnyt eredményezni. Nem vagyok valami nagyon járatos a fufang dolgában, de a magam tudásával is nem egy, de néhány módját elmondhatnám már ma azoknak az eljárásoknak, amelyekkel ennek az egész törvénynek, illetve módosításnak az egész célját illuzóriussá teszik azok, akiknek érdekében lesz a törvény kijátszása.

Mert ez az egész eljárás, ez az egész vagdosás a nagy, életerős, de sok sebtől beteg testen: vajmi keveset fog segíteni. Olyan ez, mint amikor a rákbetaget vagdosás hol az egyik, hol a másik helyen. Mert nem a test, nem a csontok és a busz szorulnak gyógyításra, hanem a vér. És ha már az nem gyógyítható, hát arról kell gondoskodnunk, hogy az új nemzedék tisztult vérral, tisztult lélekkel, több tudással, nagyobb szakképzettséggel és mindenkifőlött fokozottabb erkölcsi erővel teljesítse hivatását. Mindeddig ki törődött azonban az új nemzedékkel?

Ki törődött azzal, hogy kereskedőink ifjabb nemzedéke ne csak névleg, hanem minden irányban olyan legyen, amilyennek azt a kor, a viszonyok megkövetelik? Parlamentünkben egy szót sem hallunk a kereskedői nevelésről. Kereskedőink legnagyobb része pedig pusztán fizikai erőre számít a kereskedő inasnál, aki felszabadítása után a világba, a nagy forgalomba kikerülve, ismét csak ott áll a pályaválasztás gondja előtt, mert tudása kevesebb, mint mikor az alsófoku iskolákból kikerült. Az a lakatosinas, ha nem érti mesterségét, nem is szabadulhat fel, de ha fel is szabadult volna, de factoaddig inaskodik, még gyakorlatban, amíg mesterségét becsülettel érti és szolgálhatja. Nem így a kereskedő-inasnál. Mert a kereskedői pályára tolu mind az a kétes elem, amely vagy nem akart tanulni, vagy azok, kiknek szülői nem voltak abban a helyzetben, hogy gyermeküket tovább taníttassák. No igen. Büszkén szoktunk arra is hivatkozni, hogy mily rengeteg sok kereskedelmi iskolánk, akadémiánk is van már, rengeteg sok tanulóval. Hát ennek a rengeteg sok tanulóinak a legkisebb része lesz csak kereskedő, a nagyobbik hányad csak az önkéntességi jogot akarja megszerezni, hogy azután a tartalékos-tiszti rang eszbőditőn imponáló méltóságával valami adóhivatalban vagy jegyzői hivatalban gyarapítsa a proletariatus hungaricusnak számra nézve máris oly hatalmas seregét.

Ime itt van a baj kuforrása. Tessék az arra hivatottaknak a kereskedelmi alkalmazottakkal is foglalkozni, mert azok csinálják a kereskedelmet. Mindmáig azonban épen azok, akiknek főfeladat lett volna, hogy az újabb kereskedői generáció olyan legyen, amilyenre föltétlenül szükségünk van, ha

modern kereskedelmet akarunk létesíteni; első sorban a főnökök, vajmi keveset törődtek az alkalmazottakkal. Dicséret a kivételeknek. De ha azt látjuk, hogy a kereskedők országos gyűlésén kereskedőink fölajdulnak a kereskedelem rossz helyzetén és ennek dacára az alkalmazottakkal egyetlen árva pontban sem foglalkoznak; ha azt látjuk, hogy az alkalmazottaknak minden olyan igazságos törekvését, mely arra volna hivatva, hogy ne csak az alkalmazottak jogos és igazságos, de magasabb humanisztikus és kulturális szempontokból is kiváló figyelemreméltó reformokkal szolgálja a kereskedelem ügyét, a főnökök testületei egyszerűen negligálják, akkor igazán nem csodálkozhatunk, hogy az újabb kereskedői generáció napról-napra rosszabb lesz, napról-napra több veszélyt rejt magában a tisztességes kereskedelem kívánatos fejlődésére. Nem képzelhető kereskedelmünk érdekében fontosabb és sürgősebb reform, mint a kereskedelmi alkalmazottak képesítésének reformja. Nem képzelhető kereskedelmünk tisztessége szempontjából fontosabb reform, mint amely a kereskedelmi alkalmazottak jogállásával, az alkalmazottak tisztességes megélhetésének, a rendszeres és nem embertelen munkaidőnk biztosításával, rendezésével foglalkozik. Akkor azután majd az az elem s javul, mely kereskedelmünket szolgálja, akkor azután majd azok a panaszok is elenyésznek, amelyek a kereskedői tisztesség ellen minduntalan felbaugzanak.

Ezeknek a reformoknak a keresztülvitele ma, midőn a gazdasági planéta jegyében, kereskedelmünk és iparunk hatalmas fellendítését czélozzuk, a parlamentnek is igen fontos feladatát képezhetné. Nem vagyunk biztató jelek híján, hogy parlamentünk meg is fog felelni ennek a feladatának. De a kereskedők társadalmának is legfontosabb feladatát képezhetné sok ilyen reform. Megfelel-e ez a társadalom ennek a feladatának? No ez nem bizonyos. Az eddigi jelek legalább nem nagyon biztatnak. Pedig kérem, kérdezzék csak meg, hogy annak a szegény kereskedősegédnek, mondjuk fűszersegédnek, ki reggeli hat órától esteli tizenegy óráig a legterhebb munkában emésztí testi, szellemi erejét, micsoda nagy kívánságai vannak? Micsoda lehetetlen dolgokat kér főnökétől? Micsoda szocialista jelszavakkal spekulál bombasztikus óhajait? Semmivel sem. Csak azt kéri, hogy főnöke legyen hozzá emberesebb.

Ujdonságok.

Lapunk mai száma tekintettel a szombatra eső ünnepnapra, rendes megjelenési idejétől eltérőleg, egy nappal korábban jelent meg.

Negyedszázados jubileum. Ritka szép ünnepet ül ma a jótékony *Nőgyűlés*. Fennállása óta immár egy negyedszázad pergett le az idő végtelen homokóráján. Szerényen, zajtalanul munkálkodott az egy-letek életében e tekintélyes idő alatt s munkájának gyümölcsét ma már százan és százan áldják. A mi társadalmunkban ritka intézmény, amely arra törekedik, hogy behatoljon a szegények leplezett titkaiba és ott találja meg az igazi nyomort ott, ahol azt szegyenkezve rejtegetik. És a jótékonyág gyakorlásának nagy titka éppen ez, mert ezt csak szívvvel érezhetni meg és akkor ér igazán sokat, amidőn úgy a szív, mint a jótékonyág valóban őszinte. A székyudvarhelyi Jótékony Nőgyűlés fenállása óta mily nemes, önfeláldozó, önzetlen missziót teljesített és amely mellett még volt neki alkalma arra is, hogy a helyi társaságot összehozza, összetartsa — mindannyian igen jól tudjuk. Éppen azért jubileumába mindenki igaz örömmel, lelkesedéssel vesz részt, osztozik a dicsőségben, mert az erő és jószág együttvéve képezik a valódi nagyságot, azt, amelyet nemcsak bámul, de áld az emberiség. — Az alakulás érdekében az első nagy értekezlet 1874. október 19-én volt megtartva, özv. *Lakatos Jánosné* tanárné elnökle mellett, míg az alakuló közgyűlés 1875. február 14-én volt, amidőn elnöknek *Ugron Lázárné* lett megválasztva. Az egyesület már az első három évről kiadott jelentésében említést tesz arról, hogy e rövid működése alatt a zilált társadalmi életben sok kedves összejövetelt eszközölt és sok szegénynek törölte le egy-egy napi könnyecppjét s a közügy és szenvedő emberiség érdekében egy becses emléklapot hagyott hátra.

Az egyesületnek e 25 év alatt elnökei voltak: 1. *Ugron Lázárné* 1875—1884 = 10 év. 2. *Török Albertné* 1884—1889 = 5 év. 3. *Török Pálné* 1889—1900 = 11 év. 4. *Dr. Damokos Andorné* 1900. óta. Alapítók: 1. *Koncz Lajosné* 1875—84 = 9 év. 2.

Özv. Lakatos Jánosné 1275—1880 = 5 év. 3. *Dr. Török Albertné* 1881—1884. 4. *Özv. Szabó Mártonné* 1884—1804. 5. *Özv. Kis Ferenczné* 1884—1894. 6. *László Domokosné* 1894—1900. 7. *Sándor Mózesné* 1894—1897. 8. *Steinburg Ottúné* 1897. óta. 9. *Mezei Ödönne* 1900. óta. Titkárok: *Sebesi Ákos* 1, *dr. Nagy Samu* 2, *Váró Ferencz* 4, *Laukó Albert* 5, *Soó Gáspár* 5, *Bod Károly* 8 évig, *Szabó Árpád*. Ellenőrök: *Toivaly Zsigmondné* 1875—78-ig, *Szakáts Mózesné* 1882-ig, *Diemár Károlyné* 1884-ig, *Hlatky Miklósné* 1888-ig, *Jánosi Mihályné* 1891-ig, *Zakariás Józsefné* 1900-ig. Női jegyző: *Zajzon Ferenczné* 1875-ig, *Kassai Endréné* 1900-ig. Rendező elnök *Simon Gyuláné* és *Ugron Istvánné*. Jelenben *Válenstik Ferenczné*.

Egyleti tagok száma 1875-ben 284, 1900-ban 246. Az apadás onnan van, hogy az iparosok azóta külön egyesületet alkottak és kiléptek. 25 év alatt rendezett 346 fillérestélyből 4204 frt 69 kr, 60 mulatságból 5704 frt 16 kr volt a tiszta jövedelem. 25 évi összes bevétel társadalmi uton 17472 frt 39 kr. 25 év alatt helybeli szegényeknek kiadott 5802 frt 48 krt, tanulók ruházata és tanítási költségei fedezésére 1927 frt 52 krt, óvodának adott 778 frt 70 krt, másnévű segélyezés 1379 frt 89 krt, összes segélyezés 10119 frt 80 kr.

Alaptőke 1884-ben *Ugron Lázárné* 10 évi működése folytán 3073 frt 04 kr; 1889-ben *Török Albertné* 5 éve alatt 3831 frt 66 kr, 1899-ben a 25 év végén 7414 frt 88 kr.

Kinevezés. A király *Dr. Göllner Béla* kolozsvári ügyész alügyészt, a helybeli kir. törvényszékhez bírónak kinevezte.

A polgármesteri szék betöltésére vonatkozó pályázati hirdetmény már lapunk mai számában közölve van. E hirdetményben egyidejűleg az összes városi tisztviselő állások is fel vannak véve, a 86. évi XX. t.-cz. 69. §-a értelmében. Így tehát választás alá jön: polgármester (évi fizetés 2400 k., 600 kor. lakbér), két tanácsos (à 1600.—, 400.—), házi pénztáros (1600.—, 400.—), adópénztárnok (1600.—, 400.—), két ellenőr (à 1200.—, 300.—), számvéző (1000.—, 300.—), tisztviselő (800.—, 200.—), város-gazda (600.—, 200.—), irtók (800.—, 300.—), rendőrkapitány (1200.—, 300.—). — A pályázati kérvények f. hó 16-ig *Damokos* alispánhoz adandók be. A választás 29-én d. e. 9 órakor ejtetik meg.

Törvényhatósági közgyűlés. Udvarhelyvármegye törvényhatósági bizottsága IV. évnegyedes rendes közgyűlését f. hó 17-én tartja meg. A tárgysorozatot a napokban küldik szét a bizottság tagjainak.

A legközelebbi népszámlálás. Székelyudvarhely városnál az előkészületek már meglettek téve az újév napján kezdődő és 6 napig tartó általános népszámlálás előkészítésére. A felvételre mindössze 400 korona költség van előirányozva. A terv szerint ezt az összeget a városi tanítók részére tartják fenn, a kik a munkában részt vesznek s akik e pár napig szabadsággal lesznek. Népszámláló biztosul fognak működni: *Blájer Balázs*, *Kertész Albert*, *Nagy László*, *Gyerkés Mihály*, továbbá *Sándor István*, *Gál Mihály*, *Sándor Gergely*.

Keresztyén vallás. Irta ifj. *Péter Károly* alsósófalvi ref. lelkész, gimnáziumok, tanítóképző-intézetek és polgári iskolák számára. Ára 1 kor. 40 fillér. Megjelent lapunk könyvnyomdájában. A meg- lehetős terjedelmes művet *Nagy Károly* th. tanár az erdélyi Protestáns Lap-ban részletesen ismerteti. El kell ismernünk azt — írja a recenziója végén — hogy e munka írója szakavatott, jó pedagógus, a kit ha tanuló korában „könyvmoly“-nak tekintettünk, most bizonyosságot adott arról, hogy az emberi szívek rejtekébe is be tud pillantani, s a könyvek betűjén túl, a bennük nyilatkozó szellemet is helyesen tudja felfogni... Munkáját a mi szerény viszonyaink közt kis esemény számban kell vennünk, melynek hivatása valóban uttörőnek lenni középiskolai vallás-tanítás ügyünk fellendítése körül.

Kinevezés. *Ferencz József* unitárius püspök a napokban nevezte ki *Boros Györgyöt* tanítónak *Medesrére*.

Halálozások. F. hó 3-án hunyt el *Nagy Lajos* életének 23-ik évében. Temetése 5-én történt meg a ref. vallás szertartása szerint általános részvét mellett. Halálát szülői *Nagy Lajos* és neje *Kálai Sára*, ugyszintén testvérei és számos rokon siratja. — F. hó 7-én helyezték örök nyugalomra id. *Vetési József* városi polgárt életének 63-ik. boldog házasság-életének 38-ik évében. A megboldogultat neje özv. *Vetési Józsefné* szül. *Pál Anna*, valamint gyermekei és a rokonság gyászolja.

A Nőgyűlés teaeestélye — mint köztudomású — ma este lesz a vármegyeház disz- és melléktermeiben. Az érdeklődésből ítélve, oly fényes estére van az együletnek kilátása, amelyhez hasonlót megelőzőleg még nem produkált. A siker főrésze *Válenstik Ferencznét* illeti, aki, mint rendező-elnök nő fáradhatatlan buzgalommal hozta össze az estély szereplőit; már pedig, hogy ez mit jelent, mindazok igen jól tudják, akik az estélyt megelőző purpárlékban részt vettek vagy általában azt figyelemmel kísérték. A komoly diszterem ma estére, egy rövid éjszakára, tündérvárává fog átalakulni s a keringő dal-lamára, búvájos ütemére önfelédten repülnek a párok... Az estélyen 10 asztal lesz, melyeket így terítik: *Doros Ilonka*, *Szöllősy Irén*; *Félegyházy Maritka*, *Gáll Mariska*; *Piskóty Jolán*, *Lányi Rózsika*; *Lántzky Emma*, *Zakariás Margit* (9 személyes 5 asztal). — *Özv. Gonda Jenőné*, *Szabó Ilonka* (12 személy). — *Solymossy Panna*, *Lántzky Piroka* (18 személy). — *Szabó Farkasné*, *Daróczy Nina*, *Finkér Irén* (24 személy). — *Medgyesi Emma*, *Politzer Rezi* (12 személy). — *Finta Lina*, *Ehrenreich Sarolta* (12 személy). — Teás sátorban árulnak: *László Domokosné*, *Madarász Irén*. — Szivar sátorban: *Gondáné*, *Szabó Ilonka*, *Bartha Margit*. — Pezsgő sátorban: *Nosz Gusztávné*, *Madarász Bea*, *Varró Berta*, *László Mariska*. — Czukrázdában: *Fejes Áronné*, *Szabady Tivadarné*, *Pap-Zakor Endréné*, *Solymossy Ágnes*. — Bazár- és virágsátorban: *Dr. Lukácsffy Istvánné*, *Steinburg Peppi*. — Boros sátorban: *Dózsáné*. Sütnél: *Göncziné*, *Félegyházy*.

Az alispán — anyakönyvvezető. Holnap tartja lakodalmát *Székely Mózes* felsőrákosi földész, törvényhatósági bizottsági tag H.-Szt.-Mártonban. A boldog vőlegénynek csak az a kívánsága, hogy e fontos lépésénél az alispán kösse össze őt leendő párjával. A napokban járt *Damokos* alispán, hogy ez ünnepélyes aktusra őt, a megye első tisztviselőjét felkérje. *Damokos* a legszívélyesebben ígérte meg a kedélyes székely atyafinak közreműködését s így történik, hogy holnap *Székely Mózes* az alispán fogja elanyakönyvelni.

Református egyházi értekezleti közgyűlés. A helybeli püspöki vizsgálat alatt álló evang. reform. egyházközség f. hó 2-án délután tartotta a kollegium dísztermében egyházi értekezleti szervező közgyűlést *Bedő Ferencz* elnökle mellett. A közgyűlésen a városi polgárság — köztük nők is — olyan tekintélyes számban jelent meg, hogy a nagyterem zsufoltság megtelt érdeklődő közönséggel. A gyűlést *Bedő* ref. lelkész igen emelkedett hangú beszéddel nyitotta meg, amely után *Bod Károly* tanár ismertette az értekezlet célját, amelynek kimagasló főpontja a református hit és egyházi élet intenzitásának elősegítése. Végül a tisztikar alakult meg, melynek rendén a választmány mintegy 200 tagra egészítette ki magát. *Bod* érdekes fejtegetése közepett reményét fejezte ki annak, hogy a tavaszi ker. közgyűlés városunkban lesz megtartva, mikorra úgy a püspök, mint a világi méltóságok ideérkeznek.

Jászay Olga jutalomjátéka. Vasárnap *Jászay Olga* jutalomjátékául a „Gyurkovits leányok“ kerül színre. Nevezett fényes tanubizonyosságát adta annak, hogy komoly törekvésű és ámbicziózus színész, ki még szép jövő előtt áll. Minden egyes felléptével, a mi talán 1—2 előadás kivételével a ciklus minden estélyén történt, egy-egy újabb levelet fűzött általános elismert sikereihez. A közönség őszintén megszerette s remélhetőleg örömmel fogja megragadni az alkalmat arra, hogy jutalomjátéka alkalmából hathatós pártfogásával kitüntesse.

Erdőtermékek eladása. A mind gyakrabban előforduló falopások indították a közigazgatási bizottságot azon intézkedésének megtételére, a melylyel a fatermékek eladását megszigorítja. Ugyanis a közig. biz. felterjesztésére a belügyminiszter most leiratilag elrendelte, hogy a város területén az erdőtermékek eladása és vétele csakis azon feltétel alatt eszközölhető, ha az eladó az eladni szándékozott erdőtermékek jogos szerzését annak a községnek előljárósága által látta-mozott bizonyítvánnyal igazolja, kitől azon erdőterméket szerezte.

Törvényszéki monstre főtárgyalás. 1896. szept. hóban történt, hogy *dr. Voith Gerő* vizsgáló bíró a tagosítási tárgyalás megejtése végett *Zetelakára* kiszállott. A tárgyaláson jelen volt 5—600 embert azonban annyira felizgatták a tagosítás ellen, hogy a néptömeg fenyegető álláspontot foglalt el. Hatóság elleni erőszak vétségért fogták pörbe a főkolompókat s az ügyet tegnap, 7-én kezdte tárgyalni a kir. tvszék. Kiballgatásra mintegy 60-80 embert idéztek be.

Színház. Vasárnap, 9-ikén végzi be a *Fekete Béla* színtársulata előadásai sorozatát, amely egy-szerszint a *Jászay Olga* jutalomjátéka is lesz. A héten műsoron voltak: Egy jómadár, Ördög vagy a párisi vakleány, Gyerekasszony (*Thury Mariska* jutalomjátéka), Amit az erdő mesél, Tartalékos férj. — A társulat, dacára annak, hogy igen szép bérlettel bírt, a végén mégis alig-alig tud a megmozdulásra összegyűjteni, amelyre ugyancsak nagy szükségük van. A közönség egyelőre méltányolta a társulat igyekezetét s meglehetősen telt házakban volt öröme az igazgatónak. de bizony nemsokára beleunt a színházba járásba, napijegy eladás nem volt, a bérletet felélték s így történt meg az, hogy odajutottak, hogy a két utolsó előadásra a jegyekkel házalni kellett. Nagy kárára volt a társulataknak, hogy a legjobb napjai, szombat és vasárnap a legtöbbszór valamelyes műkedvelői estékkel voltak lefoglalva. A személyekről minden egyes alkalommal megtettük észrevételeinket, amelyek sok esetben elismerőleg szóltak, de bizony néha-néha kénytelenek voltunk a palástolhatatlan fogyatékosokat felsorolni. Általában véve azonban az előadások elég gördülékenyek voltak, s itt kénytelenek vagyunk Thury és Jászai érdemeit különösen hangsúlyozni. — A társulat innen Seps-Szentgyörgyre megy.

Becsapott közönség. Ma már, mikor a kényelem igen nagy ur, a háziasszonyok nem kilós darabokban, hanem koczka alakban veszik a fehér-cukrot. A főlvágással egyáltalán nem szeretnek bajlódni, de a süveges cukrot nem is tudják olyan formásan vágni, mint a gyárban. A leggyakoribb eset az, hogy a főlvágott kockacukrot öt kilós dobozokban vásárolják s így öt kiló cukornak fizetik ki az árát, nem is gyanítva azt, hogy öt kiló helyett csak 4 kiló 65 dekát kapnak, mert hát a cukorgyárak a doboz súlyát is a cukor súlyába számítják. Most ebben az ügyben egy fűszerkereskedő szólal föl, ki azt is mondja, hogy az 50 kilós ládában 48—49 kiló cukor van s így a kockacukor kimérésénél a kereskedők kárt szenvednek. A fűszeres hivatkozik a kereskedelemügyi miniszter rendeletére, amely megszabja, hogy a kész csomagolásokban eladásra kerülő áruk, illetve a csomagok mennyiség tartalma a valósághoz hiven és a törvényes mértéknek megfelelően fejeződik ki. Igen helyén volna tehát, ha a cukorgyárosok ellen a hatóságok fellépnének s ha a kereskedőknek is megtiltanák azt, hogy a 4 kiló 65 dekát tartalmazó cukrot ne mint öt kilót adják el. A közönség pedig igen jól teszi, ha a sarkára áll és ezentul nem engedi becsapni magát. Elvégre, ha a közönség panaszt emel, ez a helyzet hamarosan megváltozik. (—i—r.)

HIVOTOLÓS RÉSZ.

(— Keresztelű a hivotos ojságúal, Öröm o házhoz. O hivotos ojság legojobb belmonkotársának Kappanfalvi Kakassy Lehel Domokos városi dobosnak bemotatósa, öneplése és o monkotársok iránt ápolit hagyományos kicsofolásó. O városi tonács, mint kivégzett monkotárs erkölcsi megrovásó. Más egyéb városi bajok és esotorna tisztítások sotöbbit. —)

Oz ojságírás hetivásárán felmerült azon legojobb kinos esemény következtébül, hogy o Jormothy Dezsü elsapott polgármester és oz ünként leküszünt Horgittoi Béla volt zeteloki jegyzü Odvarhejen ejd föggetlen és tehermentes politikoi ojságot fogják a gyüvö esztendü jonoár 1-tül szerkesztetni o Székely Odvorhelj címö hivotos ojság o mogo részirül is megtámodjo o hózoj sojtó elfojolását és „o város dobosá, mint elő ojság!” cim olott, najd publicistikoi értékü és közéletünk züllött erkölcselit betegh színekkel eszetelü cikkejkt küzül o városi dobosról, mint legojobban kohnkoráló elő ojságrul.

Minden rendbéli hirdetések o városi tonácsól és eljegyzések, volomint szomoro jelentések o vármedjetül odj oz árvozséktül is o vármedje hivotos ojságjában hirdetendük.

Mindezen küzérdekó okokból kifoljolog és legfüképpen o hivotos ojság küzjogi hejzetének o pragmatikon szankcizio olóppján lehetö korrekot meghotározásó érdekébül o hivotos oló éppen most felovott belmonkotársó otján kokostotórélji Kokossy Dumokos korona és hitelögróf otján kigyelenti, hojd:

1-ször ejdházpolitikoi érdekébül o moi noptól mogo is o Kökos de Kokorutzai elünevot veszi fel.

2-ször: O küzállopotok iljen rendezése fülötti örömében gyermekeket szöl s o szerkesztüség öszes monkotársóinok, ilj Kovátsi és Kolopátsi Kovátsy Öbertnek, volomint holasthói és fiáthfalvi Ogron Zoltán oreságnok is 6-ot heti örömet rendel o házhoz. O városi tonács kegyelem otján életben morodt tagjainok, alkalmi estéjt rendez.

3-ször: Jormothy Dezsü és Horgittoi Béla politikoi örögrófnak zeneestéjt és élöképeket rendez.

4-szer és végül ösi hodjománjainok oló elévöléstül való megovási és most megállapított küzjogi hejzetének o nyilvánosság elütt voló legmagosabb szentesítésé cimén öszes monkotársóival és o vármedjével, mint legfelsöb kedj orávöl szemben törhetetlen bizolmotlonságát fejezi ki.

O. v. t. h. o.

Jajtelesz Zelma Szalmi.

Nyomatott Becsek D. Fia könyvnyomdájában.

BARTHA ANDRÁS czipésmester

Székelyudvarhelyt,

Kossuth-u. 21. (Zálogház mellett)

Ajánlja n. é. közönség szives figyelmébe a Kossuth-utca 21. sz. (Zálogház mellett) egész ujonnan berendezett

férfi- és női készcipőraktárát és üzlethelyiségét.

A legfinomabb anyagból a legkényesebb izlésnek is megfelelően készít kellő gyorsasággal, tartóssággal, pontossággal, jutányos árak mellett férfi-, női és gyermekecipőket. Sokoldalú tapasztalataira támaszkodva, a n. é. közönség bizalmát és megrendeléseit kéri.

Kitüntetés:

Arany éremmel az 1900. párisi világkiállításon az összes versenyzők között a hangszerek csoportjában. Hadsereg szállításért ezüst éremmel.

STOWASSER J.

cs. és kir. udvari hangszergyáros, a cs. és kir. hadsereg és m. kir. honvédség egyedüli szállítója

BUDAPEST, II., Lánchíd-utca 5.

Iskolai és mesterhegedük vonóval.

Gordonkák vonóval.

Nagybőgők vonóval.

Fuvolák.

Szárnykürtők.

Ösi magyar tárogató szabadalmazva.

Czimbalmak.

Elpusztíthatlan, erős hangú harmonikák.

Egy finom hegedü vonóval és tokkal 7 frt.

Templomi és más zenekarok részére szükséges

fúvó- és vonó-hangszerek

előnyös fizetési

feltételek mellett, legjutányosabb árban szállítatnak.

Községi dobok

a legjutányosabb árakban.

Nagy képes árjegyzék ingyen és bérmentve.

Harmonika árjegyzék külön kérendő.

Magyarország legnagyobb

fúvó-, vonó- és ütő-hangszergyára

FIGYELEMRE MÉLTÓ!

Van szerencsém a n. é. helybéli és vidéki közönségnek becses tudomására hozni, hogy a vármegye-házában lévő egyik bolthelyiségben (a Dárszon-féle helyen)

Karácsonyi és újévi Bazárt

rendeztem be legdúsabb és legjutányosabb árak mellett.

Tisztelettel

DRÁGOMÁN S. J.

Ifj. DRÁGOMÁN DOMOKOS.

Ajánlom

a mélyen tisztelt nagyérdemü közönség szives figyelmébe dúsan felszerelt fűszer-, anyag- és csemege-áru üzletemet, hol mindennemü csemege és különlegességeket tartok raktáron, nevesetesen:

Groi, Ementháli, Trappista, Strahmo, Olmütsi (quargli), Limburgi, Schwarzenbergi, Imperial, Rochfort, Roumatör, Döry pusztai, Kisbéri, Fogarasi, Kincsem új tömlötürö.

Déli gyümölcsök. Szaloncsukorkák és bonbonérek nagy választékban.

Mindenféle tengeri halak, olajban, pácsolva és főzve. — Finom asztali,

csemege- és gyógyborok, Karlocsai rácsüzmös, továbbá Schiller bor.

Rumok, Cognacok. Nagy választék mindennemü italokból. Valódi Alt-

vater és Benedictiner, s minden más, e szakmába vágó áruk olcsó és jutányos árban beszerezhetők.

Szives látogatásukat kérve vagyok kiváló tisztelettel

STERBA ÖDÖN

Szám 20806 - 1900.

alisp.

Udvarhelyvármegve alispánjától.

Pályázati hirdetmény.

A Székelyudvarhely rend. tanácsu város tanácsánál az 1886. évi XXII. t.-cikk 69. §-ának rendelkezése értelmében folyó év végével üresedésbe jövő és választás útján betöltendő tisztii állásokra ezennel pályázatot hirdetek.

A betöltendő állások a következők:

1. Polgármester. Évi fizetés 2400 korona, lakbér 600 korona. A most alkotott és még jóvá nem hagyott új szabályrendelet a polgármester fizetését 3000 koronában állapítja meg.
2. Első tanácsos. Évi fizetése 1600 korona, lakbér 400 korona.
3. Második tanácsos. Évi fizetése 1400 kor., lakbér 400 korona.
4. Házi pénztárnok. Évi fizetése 1600 kor., lakbér 400 kor.
5. Adó pénztárnok. Évi fizetése 1600 kor., lakbér 400 kor.
6. Házi pénztári ellenőr. Évi fizetése 1200 kor., lakbér 300 kor.
7. Adópénztári ellenőr. Évi fizetése 1200 kor. lakbér 300 kor.
8. Számvevő. Évi fizetése 1000 kor., lakbér 300 kor.
9. Tisztii-ügyész. Évi fizetése 800 kor., lakbér 400 kor.
10. Városgazda. Évi fizetése 600 kor., lakbér 200 korona.
11. Egy irnok, mint iktató. Évi fizetése 800 kor., lakbér 200 korona.
12. Rendőralkapitány. Évi fizetése 1200 kor., lakbér 300 kor.

Pályázni kívánókat felhívom, hogy szabályszerűen felszerelt pályázati kérvényeiket hozzám f. év és hó 16-ig bezárólag adják be.

A választás Székelyudvarhely város tanácsházánál f. évi december hó 29-én délelőtt 9 órakor fog megejtetni.

Székelyudvarhely, 1900. december hó 3-án.

Dr. Damokos Andor, alispán.